

Aan: Gedeputeerde Staten Provincie Flevoland

Cc: Provinciale Staten en Statencommissie Duurzaamheid
Provincie Flevoland

Van:

Betreft: reactie op Advies Beheer Oostvaardersplassen – zijnde kaders voor Provinciaal beleid Provincie Flevoland – van Externe begeleidingscommissie beheer Oostvaardersplassen onder voorzitterschap van Pieter van Geel en gepubliceerd op 25 april 2018

Wij spreken hierbij m.n. vanuit onze eigen betrokkenheid bij en deskundigheid op het gebied van welzijn van de grote grazers (verder GG te noemen). Andere aspecten die meer buiten onze kennis vallen laten wij met liefde ter beoordeling van meer ter zake kundigen op dat gebied (zoals vegetatiedynamiek, bodemgesteldheid ed).

Wat wij MISSEN in het rapport:

- overgangsmaatregelen voor de komende paar jaar, waarin de vegetatie, zowel voor begrazing als beschutting nog onvoldoende zullen zijn. Er zou bv overwogen kunnen worden dit jaar nog langer en komende winter indien nodig nog wel bij te voeren e/o de randgebieden voor beschutting/uitwijk toegankelijk te houden.
- Alternatieven voor het op *korte termijn* reduceren van de hertenpopulatie; zijn de (on)mogelijkheden voor uitplaatsing wel voldoende onderzocht/overwogen?
- garanties voor de beschikbaarheid gedurende het hele jaar van voldoende drinkwater van goede kwaliteit voor de overblijvende populatie GG
- Mogelijkheden voor de langere termijn om het reduceren/ in de hand houden van de populaties ook voor publiek aanvaardbaarder/ aantrekkelijker te maken. Te denken valt aan PZPvaccin (anticonceptie), jaarlijks vangen van jaarlingen (paarden) naar model Dülmener Wildpferd (Biovlees is voor ons niet onbespreekbaar als er toch - in de toekomst, na stabilisering/bereiken plafond- afschot zou moeten plaatsvinden; dit dan echter niet jaarrond, maar slechts gedurende een beperkte duidelijk omschreven periode, vergelijkbaar met jachtseizoen)
- Toezicht/monitoring op het te voeren beleid en uitvoer van het beheer door *onafhankelijke* derden, deskundigen. Zoals voor de GG bv regelmatig onafhankelijk gezondheid/conditie onderzoek door dierenarts(en), en

hoefspecialist(en) (deze laatste voor de paarden en runderen m.n.). Toetsing van het tijdig ingrijpen c.q. afschot bij te verwachten lijden en uitbalancering bij noodzakelijk pro actief beheer door bv (beheers)jagers en Vereniging het Edelhert. Dit afschot ook bv in handen geven van *ervaren jagers* i.p.v. de boswachters van SBB. (te overwegen zou bv zijn een contractvorm af te sluiten met een vaste vereniging of vast aantal individuele jagers, die komen indien nodig of zelfstandig monitoren en -na overleg- tot het afschot overgaan)

Waar zetten wij nog vraagtekens bij?

- Waarom wordt voorgesteld de randzones vrij te houden van GG? Voor de korte termijn kan dat zeker niet i.v.m. de broodnodige beschuttingsmogelijkheden.

- Is bij de berekening van de maximale begrazingsdruk van 1.4 GVE/ha wel voldoende rekening gehouden met de enorme aantallen ganzen die ook hun portie opeisen? Bij naar schatting 60.000 ganzen is dit een equivalent van ca 800 runderen!

- Is bij de vaststelling van deze 1.4GVE/ha wel in overweging genomen, dat de toestand van de vegetatie van deze in '95 ideaal bevonden begrazingsdruk vele malen beter en gevarieerder was, dan de huidige toestand, waarbij het gebied volledig "uitgeleefd" is, waardoor zowel hoeveelheid als kwaliteit van de vegetatie veel minder voeding(swaarde) biedt dan destijds.

- Toename van het plas/moerasgedeelte van het gebied. Is hierbij wel voldoende in overweging genomen dat dit een gevaar voor zowel vee- als volksgezondheid in zich kan bergen? Wij denken dan vooral aan uitbraken Botulisme, blauwalg en doordat de Tijgermug zich inmiddels in (delen van) Nederland heeft weten te vestigen ook door deze overgebrachte ziektes zoals Dengue, West Nile virus ed.

Voorstellen/adviezen:

- In overweging te nemen toch alle GG uit het gebied Oostvaardersplassen te verwijderen en te vervangen door een schaapskudde (met herder en schaapskooi); dit met "alles erop en eraan", om het ook toeristisch aantrekkelijk te maken. Te denken valt o.a. aan de verkoop van producten: kaas, wol, vlees, gebreide kleding ed. Voordeel van de schapen is dat zij gemakkelijk te verplaatsen zijn en ook het thans overwoekerende - voor andere GG gevaarlijke- Jakobskruid zonder bezwaar kunnen eten.

Hiermee ondervang je eigenlijk alle problemen. Zou het toch gewenst zijn ook andere grazers op de vlakte te behouden, dan is ons advies om *in elk geval* de runderen eruit te laten, dan wel te vervangen door seizoensbegrazing, zoals deze ook in de jaren '80-'90 plaatsvond (pacht aan biologische boeren bv). Ook de herten zouden er wellicht het beste geheel uitgelaten kunnen worden. Dit gezien hun lastige beheersbaarheid en de desastreuze gevolgen voor bomen en struiken van te grote aantallen hiervan.

Een zeer kleine populatie (bv 250 dieren) Konikpaarden zou dan nog aangehouden kunnen worden.

Van belang is dan wel dat voor beschutting en behoud van voldoende kwaliteit van de hoeven *altijd* droge plekken voor hen beschikbaar zijn. Dit kan voorzien worden enerzijds in de vorm van het maken van afdakjes e/o afdoende bossage, anderzijds door hoger gelegen grondstukken te creëren.

Welke keuze hierin ook gemaakt gaat worden, te allen tijde zou er een deel van het gebied onbegrasd gelaten moeten worden, waardoor je komt tot een *omweidingssysteem*.

Dit heeft een aantal voordelen: er is *altijd* "reservevoedsel" op voorraad vegetatie krijgt de gelegenheid zich te herstellen gunstig i.v.m. belasting maag/darmparasieten, "wormen" bij de GG tijdens omweiden (veterinaire) controle mogelijk en wellicht ook toeristisch aantrekkelijk te maken "leuk om te zien"

Voorstel: opstellen van een Burgerjury, die ongevraagd en - gedeeltelijk- ongestuurd = onafhankelijk, adviezen geeft over het beheer. Waarbij deze adviezen mede beleidsbepalend zullen zijn.

Ook ICMO 1 en mn2 zagen er veelbelovend uit m.n. m.b.t. de aanbevelingen tav het welzijn van de GG- beschutting, terreingrootte, vroeg-reactief(afschot)beheer. Maar in de praktijk is er weinig van terecht gekomen. Vb. vroeg-reactief werd in de praktijk veeleer (zeer)laat reactief. **Wie** gaat er nu op toezien dat de aanbevelingen van CvG, straks geïmplementeerd in een nieuw beheers- en beleidsplan ook *daadwerkelijk* uitgevoerd gaan worden? Regelmatige en ook voor het publiek toegankelijke en transparante terugkoppeling van bv een onafhankelijke commissie (samenstelling zou bv kunnen bestaan uit vertegenwoordigers uit de hierboven genoemde beroepsgroepen) van deskundigen lijkt mij zeer wenselijk en zelfs noodzakelijk om het gewenste maatschappelijke draagvlak te krijgen en te behouden.

Mogelijkheden tot *onbegeleid* bezoek van het kerngebied. Zoals behoud vrije toegankelijkheid van de Driehoek, wandelroute naar de Zeearend (gratis* en in eigen tempo), beschikbaarheid van de -evt nieuw te creëren- schuilhutten voor groepen van beperkte omvang, bv in de vorm van afhuur voor een dag(deel) voor fotografen ed. tegen een betaalbaar, aantrekkelijk tarief. * of evt. een minimale toegangsprijs bv €2, net zoals bij AWD (Amsterdamse Waterleiding Duinen) zodat het voor iedereen betaalbaar blijft.

Nog een laatste opmerking n.a.v. een van de gedane suggesties tijdens de vergadering van 6 juni jl. :

Paarden verplaatsen = bv naar Spanje (idee Belinda Meulendijk)
NB dan ligt besmetting met *Piroplasmose* (zeg maar paardenmalaria) door een tekenbeet om de hoek te loeren. Kan het opvangcentrum daar (Los Caballos Luna) voldoende waarborgen bieden om dit te voorkomen (anders sterven ze alsnog een ellendige dood) bv door regelmatige tekenbestrijding, bloedonderzoek e.d.?

PS. Van Laura (St Caballos Luna) hebben we inmiddels begrepen dat er wel actief aan tekenbestrijding wordt gedaan.

Mede namens Stichting Betrokken Burgers i.o.

,dierenarts

,hoefsmid